ПРЕЗИДЕНТ КИСЛОКАПУСТЯНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Історичні матеріали, зібрані безсторонньою людиною

Вступ

Це було за тих часів, коли доброчинному бухгалтерові легше було зробитися бойовим генералом, а дячкові президентом республіки, аніж зараз знайти посаду безробітному діловодові.

Це було за тих феєричних часів, коли директори банків висвячувалися на попів, волосні яриги робилися дипломатами, а попівни — анархістками.

Це було за тих часів, коли карат кухонної солі коштував дорожче за карат діаманту.

Це було...

Але годі лірики.

Читач уже знає, коли це було. Звичайно, той читач, Що за останні десять років не був фермером в Австралії, або ковбоєм у Мексіці, чи то вождем чорношкірих у Полінезії, а жив на території України примірно між 41° та 52° північної широти і 25° та 40° східної довжини від Пулкова.

Я не стану в цій правдивій історії чого прикрашати домислом або додавати свої письменницькі вигадки. Ні, я правдиво та чесно розповім історію президента Кисло-капустянської республіки на підставі документів та оповідань шановного Максюти Максютовича Швайки, колишнього члена Кислокапустянського уряду й сенатора.

Щоправда, я замінюю географічні назвиська та ймення дійових осіб на вигадані, але так завше роблять порядні письменники, до числа яких, я гадаю, є підстави зарахувати й мене.

Та не лише охорона письменницьких традицій та доброчинності примушує мене не вживати дійсних імен, а й міркування, які викликало зауваження Максюти Максютовича, що він висловив його так:

— Звичайно, можете вживати і власних імен, але знаєте, неестетично та неприємно, коли порядного пролетарського письменника буде лупцювати якийсь люмпен, хоча б і з президентським стажем у минулому...

Недвозначність цього зауваження усунула вагання щодо вживання дійсних імен, тим паче що автор цих рядків не хотів бути приводом для буржуазних газет, які його особистий конфлікт з екс-президентом могли б роздути на своїх сторінках до розмірів величезного повстання проти

Радянської влади на Україні.
Мушу тут попередити своїх шановних читачів, що свідчення Максюти Максютовича Швайки трохи не відповідають даним, що їх одержав я з інших джерел, тому дозволяю собі виступати в таких випадках арбітром і компетентно вирішати — на чиєму боці правда. Але це втручання постає на грунті щирого мого бажання послужити істині.
Оповідання Максюти Максютовича Швайки
Я ніколи не сидів у тюрмі, завше повертав борги, щонеділі міняв білизну і всіма ознаками був цілковито порядна людина. Я кажу "був", але не тільки був, а й зараз є. У цьому я твердо переконаний, як Саваоф у своїй безперечній святості.
Я завше стояв осторонь од людей, сумління яких СЛІД би було щосуботи носити в хімічну чистку. Але часи настали інші, і мені довелося близько стояти до Яська Голомозого, перед сумлінням якого чистильники з усього світу були б безсилі.
Як не була ще Кислокапустянка столицею республіки, писарював я у волості. У неділю, після трудів тижневих, ходив до церкви, а після обідні у панотця Гервасія пили по чарці... Увечері звичайно пулечка, а там і спати. Життя котилось повільно та лагідно.
Аж настала війна, і вся доброчинність нашого кисло-капустянського життя пішла намарне. Незадоволення війною жіночого племені виливалось у бурхливі сцени, а по штату вся бурхливість жіночого сказу падала на мене.
Дійшло до того, що мене, літню людину, поважного громадянина своєї батьківщини, побили одного разу салдат-ки... А як підеш на люди, коли тебе баби побили?..
Отець Гервасій як не картав розпусту з амвона церковного, а людності коштом "незаконних сожительств" прибавлялося в далеко більшій пропорції, ніж раніше.
Яська Голомозий виматюкав свого батька крамаря Ярофія Махтодовича і сказав, що піде на фронт — буде прапорщиком...
Коли ж дочка панотця Гервасія втекла з блискучим земгусаром, то ми, тобто я, отець Гервасій та Ярофій Махтодович, вирішили, що, певне, буде революція. Так воно і сталося.
Що автор думає з приводу цього

Максюта Максютович говорить не по суті. Така вже звичка хуторян починати від Адама. Навіщо нам здалася попівна, що втекла з земгусаром, та відомості про збільшення людності в Кислокапустянці через війну? Гадаю, що це все дуже мало стосується до пізніших кислокапустянських подій, отже, їх далі можна не подавати.
Будемо говорити по суті справи.
Промова Яська Голомозого та обрання його на президента
"Уважающі гражданини, гражданки й дівчата! Ваші чоловіки кров проливали! Ми не якісь публічні женщини, а гражданини, ми не хочемо їсти сочевиці, а потому, як
ми не хочемо їсти сочевиці, а хочемо бути вільними гражданами, то хай живе демократическая республіка, і на всій землі хватило!
Я не який-небудь більшовик, я друг народу і, скажімо, приміром, коли мене не проізвели на прапорщика на хронті, так хочу я революцію робить, а ті хлопці, щ0 он там під повіткою сидять,— то мої товариші, і вони за вас постоять, коли ви будете мене на президента наставляти!
Я не якийсь волоцюга, а як батько мене прокляв, так він буржуй і трясця його матері в печінку, а которі солдати, мусять нас піддержати, бо ті, що кров проливали, більше землі получать...
А на станції ще є сто чоловіка, а хто не согласний зо мною і за буржуїв стоїть, той каятиметься!
Товариші салдати й салдатки, котрі народню власть піддержують, будуть найголовнішими людьми...
Так кричіть, котрі согласні, ура!"
Промова кінчилася з помпою. Яська підкидали. Солдати були задоволені з політичної декларації Яська Голомозого, але справу про обрання Яська президентом проведено було туманно та невиразно, виразності ж обранню надав сам Яську. Притримуючи одірвану при підкиданні полу шинелі, він зійшов на ґанок і проголосив:
— А так як вибрали ви мене, значить, президентом, то буду я вами править, а котрі буржуї та несогласні, та котрі більшовики і смущають народ, так наші їм хвоста вкрутять!
З вигуками: "Хай живе вільна та ні від кого не залежна Кислокапустянська республіка!" — народ розходився по домівках, а Яську Голомозий поїхав на станцію.

Сумніви історика

Я не знаю, як записати у літопис подій два факти з історії Кислокапустянської республіки. Вірніше, в якій хронологічній послідовності. Факти такі: 1) заснування республіки та 2) обрання президента.

Коли виходити з початку промови Яська Голомозого, то виходить так, ніби республіку було засновано до його виборів, але вперше згадується Кислокапустянська республіка у вигуках народу кислокапустянського в кінці промови Яська Голомозого: "Хай живе вільна та ні від
по
кого не залежна Кислокапустянська республіка!" — що говорить за зворотну послідовність.

Лишаємо це питання, як матеріал дискусійний, для майбутніх поколінь.

Певність автора

Точно відомо, що будь-яких виразно визначених кордонів Кислокапустянська республіка не мала. Територія її нагадувала масну пляму на папері, бо повільно зникла десь за межами Кислокапустянки разом зі зменшенням політичного впливу Кислокапустянського республікансько-демократичного уряду та президента Яська Голомозого.

Події, про які не згадувалось

Повз Кислокапустянку проходить вузька залізнична колія, що й була причиною таких подій.

Одного літнього ранку хрипкий паротяг привіз, зо швидкістю трьох верстов за годину, чотири теплушки і в безсиллі зупинився за три верстви, не доїжджаючи до станції Кислокапустянки.

В теплушках, і на теплушках, і під теплушками, і на паротязі, і спереду, і ззаду містились люди в сірих шинелях. Пасажирна площа поїзда була використана дбайливо, не менш як на 250 %.

Як ми зазначали раніше, поїзд зупинився за три верстви від Кислокапустянки і паротяг безсило чмихав всіма своїми отворами.

Ні до чого не призвели бадьорі вигуки "Крути Гаврило!" та "Дайош Кислокапустянку!" з не менш бадьорими додатками рефренового характеру. Паротяг, видимо, назавжди втратив динаміку.

З пропозиції Яська Голомозого в одній теплушці було одноголосно

ухвалено "накресати сапатку" машиністові, Що саботує революцію в особі 350 найліпших її представників.
Ухвалу підтримало населення інших теплушок, але виконати її не довелося: машиніст лишився до кінця саботажником; саботнувши востаннє ухвалу 350, він благополучно втік, захопивши на всякий випадок з собою 1 "сапатку", що її торкалася ухвала.
Обуренню не було краю. В запальній промові Голомозий запропонував протестувати проти вчинків контрреволюції і в ознаку протесту перекинути поїзда під укіс, а самим іти пішки.
Отаким способом утилізували енергію обурення, і поїзд вузької колії за чверть години лежав на схилі насипу, в німому благанні підносячи до неба колеса.
Але небо мовчало, і лише сонце реготалося безгучним золотим реготом і над перекинутим поїздом, і над людьми, що бадьоро ступали до станції Кислокапустянки.
Максюта Максютович говорить по суті
...Зі станції Кислокапустянки давно всі розбіглись, за винятком сторожа та телеграфіста. Цим нікуди було тікати, і вони із вправністю досвідчених стратегів маневрували поміж хвилями революції і до цього часу не були загнані в закутень. Коли чергова хвиля на чолі з Ясь-ком наскочила на станцію Кислокапустянку, сторож і телеграфіст вийшли їй назустріч, причому телеграфіст сказав чулу промову, яка кінчалася:
"Земля Кислокапустянська давно на вас чекала! Ура вам!"
Чи не це й збудило думку Яська про утворення республіки?
Революційна хвиля отаборилась на станції, бо резиденція президента мала бути там. Щоправда, з 350 чоловіка лишилося щось із 70, але це мало турбувало Яська. Апарат влади було налагоджено.
Другого дня, після мітингу з обранням президента, Голомозий прийшов до мене і поставив питання руба:
— Ти за кого?
Декорований він був бомбами різних марок, револьверами, кулеметними стьожками, шаблею, кинджалом і кортиком, а за плечима теліпалась гвинтівка.
Декорація войовнича, але мене не злякаєш. Я одвер-то й категорично відповів:

— Я за правду!
— Та ти не крути хвостом, стара псина,— дозволив він непоштиво висловитися на мою адресу,— а кажи прямо: за республіку чи за буржуазію?
— За республіку...— промовив я і подумав, що республіки ж бувають різні, і, сказавши так, я не беру на себе жодного зобов'язання. Але Голомозому цієї відповіді було мало.
— А за яку республіку?..— Хлопець заганяв мене в суточки.
— За демократичну,— відповів я. Різні ж і демократичні бувають!
— А як та демократична республіка зветься? Я був остаточно загнаний в суточки.
Так господарки ловлять курей. Спочатку заганяють в кошару, з кошари в хлів, а в хліві в куток, між яслами та барилом. Там уже курка до рук господарки й попадає.
Виходу мені не було.
— Кислокапустянська! — випалив я, і на чолі мені виступив холодний піт.
— Дайош п'ять! — схопив мою руку Яcько і дружньо стиснув.— Будеш у нас найголовніший сенатор — бамаги різні писать...
Так я став сенатором!
ЛИСТ ТЕЛЕГРАФІСТА ВЕКЛЕНКА ДО ПРИЯТЕЛЯ СВОГО БУРЯШНОГО АНТОНА З ПРИВОДУ КИСЛОКАПУСТЯНСЬКИХ ПОДІЙ
(Пояснення до листа)
Той саме телеграфіст, що зустрів Яська Голомозого на пероні станції Кислокапустянки псевдокласичним реченням: "Земля кислокапустянська давно на вас чекала", мав прізвище Векленко.
Після чотирьох день, як оголошено республіку, мріючи про портфель міністра шляхів, він замкнувся ввечері У своїй кімнаті й твердо рішив написати листа Антонові.
Антін Буряшний, очевидно, разом із ним вийшов на телеграфіста, але швидко зробив кар'єру до помічника начальника станції, одружившись з пристаркуватою конопатою своячинею якогось залізничного начальника.
Векленко писав цілу ніч, а на ранок він кинув у поштову скриньку грубий пакет, забувши про те, що поштова скринька давно не відчинялась і ключ од неї завіз із собою начальник станції.
Векленко позасвідомо вірив у поштову скриньку, чому, не вагаючись,

довірив їй наслідок своєї творчості — мовляв, колись та дійде.
Через це саме і лист попав до мене, бувши довгий час захований у бляшаному шлунку поштової скриньки.
лист
Дорогий друзяко Антоне!
Довго я тобі не писав, але зараз, як прочитав, що твого покровителя вигнали з залізниці ще на початку революції, а ти, як вільнолюбивий республіканець, вигнав свою конопату мавпу, я знов почуваю до тебе пал у своєму серці.
Звичайно, ти високо пішов по службі і можеш презирливо поставитися до свого друга телеграфіста, але я, брат, не з таких. Я не стану до тебе ставитись з презирством, навіть коли буду міністром шляхів, що, здається, незабаром і станеться. Але розповім тобі по черзі.
Уже чотири дні, як у нас оголошено республіку, а сьогодні був у мене президент.
Президент Кислокапустянської республіки, брат! Прийшов до мене та й каже: "Будеш ти, товаришу Векленку, в нас начебто міністром шляхів. Потому,— говорить,— як я, президент, люблю залізницю".
От, брате, до чого я дослужився,— а все революція!
Доки республіканська гвардія нашого президента орудує в Кислокапустянці, я одержав ударне завдання відремонтувати одного-однісінького паровоза, що стояв у закутні, аби мати "рухомий состав" для потреб республіканського транспорту. І що б ти думав, де й майстри взялися. Одним словом, паровоза полатано, і має він одну теплушку та платформу. Теплушку обшили бляхою (зі станційного клозета здерли), а на платформі^а мішками з піском поставлено кулемета. Це наш панцерний поїзд для захисту республіки на лінії нашої вузької колії.
А я живу, як сир у маслі. Гвардія постачає мені все щодо потреби моєї; коли б так тяглося ще кілька місяців, то довелося б мені штани розточувати.
Шкода лише, що республіка чотири дні існує, а ворогів стільки, що й на чотири роки вистачить.
Я на село не ходжу, а орудую на станції. Про село кажуть, що там наша влада порядки заводить. По-перше, посадовили до холодної двох мужиків, що назвали нашу владу босяцькою. Попові наказали поминати в

церкві "благочестивого правителя нашого Голомозого, і весь уряд, і товаришів його". Нічого, поминає, чорт патлатий!
Землю будуть ділити восени, як хліб звезуть,— ото буде морока! Вже й зараз кажуть дядьки, що гаряче буде президентові!
Тривожить нас сусідня республіка Зеленоярська. Сидять там більшовики з своїм советом, а заправляє всім матрос Хведорець. Приїхали з Зеленого Яру дядьки, так переказують, що Хведорець нахваляється до Кислокапустянки прийти з своїми хлопцями.
Як зачула про це наша шпана, вийшла паніка. Зараз усі ночують на станції, і президент теж, а в село ходять лише вдень.
Що буде — не знаю, але ми все одно переможемо, потому матрос — він на морі дужий, а на землі ніпочому!
Особливо жваво у нас працював міністр продовольчих справ, хоч і була йому недавно неприємність — баби коромислами відлатали. У нас бойові баби.
Ну, прощавай. Коли хочеш бути товаришем міністра, приїзди до мене.
Твій друг Векленко
Переговори поміж урядом Кислокапустянської республіки та Зеленоярською Радою робітничих, селянських та солдатських депутатів
Матрос Хведорець осів у Зеленому Яру і вперто підточував підвалини демократичного ладу.
Він не задовольнився тим, що заснував у Зеленому Яру Раду робітничих та солдатських депутатів, а почав поширювати вплив більшовицький на окружні села. Так зіткнулися десь між Зеленим Яром та Кислокапустянкою інтереси двох, так би мовити, суб'єктів міжнародного права.
Як прочув Ясько Голомозий, що Хведорець зазіхає на цілість, спокій та добробут республіки Кислокапустянської, зібрав найближчих членів свого уряду і довго з ними радився на станції. Наслідком цієї наради були такі ухвали:
1) Матроса Хведорця оголосили поза законом так на території Кислокапустянської республіки, як і поза межами її.
2) Визнати Хведорця агентом німецького кайзера Віль-гельма.
3) Розпочати з ним переговори про замирення, для чого послати до села Зеленого Яру послів Максюту Максютовича Швайку як сенатора та

Жеребенка Миколу як загалом політичного чолов'ягу.
Як бачите, читачу, перші два пункти ухвали не підготовують до третього, але в ті бурхливі часи на згаданих спочатку широтах земної кулі послідовність не була обов'язкова, а надто в демократичних колах.
Щодо логіки, то ця значна пані вперто відмовлялася бути свідком історичних подій.
Про переговори я дозволю подати звіта так на підставі оповідання М. М. Швайки, як і на підставі матеріалів, одержаних од сторонніх осіб.
Діло було таке.
Ранком, на другий день після засідання, паротяг накачано водою і розтоплено. Теплушки і платформу з кулеметом причепили спереду — ніяк не можна було інакше. Чоловіка з двадцять озброєних гвардійців сіли, де хто захотів, а Швайка й Жеребенко у теплушці. На паротязі повісили білого парламентарського прапора і рушили під вигуки: "Дайош Зелений Яр!" — у дорогу.
У Максюти Максютовича шкребло на душі, і він глибокодумно поглядав у відчинені двері. Важність місії робила всіх серйозними.
Поїзд довго чмихав і зупинявся. Під гору доводилося всім, не виключаючи й послів, злізати й підпихати поїзд, а коли, за всіма ознаками, до Зеленого Яру лишилося верстов сім, посли злізли й пішли вперед пішки, наказавши іншим зупинитися й чекати на них.
У Зеленоярському волосному правлінні було накурено й гамірно. Рада робітничих депутатів саме засідала, як до зали ввійшли повноважні посли Кислокапустянської республіки.
Як увійшли нові люди, голова зборів матрос Хведо-рець звернувся до них:
— Звідки й чого? — бо видно було, що це не зелено-ярці.
Запитання було надто несподіване, і не встиг Швайка слово вимовити, як Жеребенко відрізав:
— Ми представники Кислокапустянської республіки і прийшли, щоб, котрі більшовики, покорялись нам!
Настала тиша. Вийшов Хведорець з-за столу, мотнув раз-двічі своїми кльошами та як зацідить Жеребенкові в пику, ледве той встояв.
— Так ви, сукини сини, контрреволюцію тут розводить? — та до Максюти Максютовича.
Дипломатичні переговори набирали занадтої гостроти, і, щоб не стати

жертвою Хведорцевих дипломатичних заходів, Швайка мотнувся до виходу. Йому пощастило перескочити через тин, бо на воротях стояли люди, але Хведорця "підкузьмили" кльоші. Перелізаючи через тин у гонитві за Швайкою, він зачепився одним кльошем за кілок і безнадійно повис. Кльоші, пристосовані для морської служби, були непридатні для суходольної дипломатії.

Швайка втік, скориставшись цією пригодою з Хведор-цем, але Жеребенка затримали.

Аж надвечір добрався Максюта Максютович до поїзда, що стояв на полі. Хлопці слухали мовчки доповідь посла про міжнародне становище та хід переговорів, як скінчив Швайка, один із гвардійців виголосив таку промову:

— Братва! Ходімо до Хведорця служить! Я бачу, там народна власть, та й Хведорець хльосткий хлопець — раз-два та по морді,— це тобі не Голомозий Яська, що пиндючиться, як гиндик... Теж удає з себе президента! Гівно, а не президент!

Почався мітинг, унаслідок якого стався розкол. Поділився гарнізон поїзда на дві нерівних частини, в одній частині опинився Максюта Максютович, щирий демократ, а в другій — вся інша збільшовичена маса. І вийшло так, що причухрав Максюта Максютович до Кислокапустянки пішки, а збільшовичені гвардійці попхали немічного паротяга до Зеленого Яру.

Історичне засідання Кислокапустянського уряду

На другий день по обіді зібрався уряд на засідання. Доповідачем був Швайка.

— Громадяни, братця й товариші! — почав він свою промову.— Я за вас ледве не постраждав своєю персоною, а вже про Жеребенка й казати нема чого,— чи й видихає.

Докладно розповів Максюта Максютович про все, а коли, додержуючи істини, він процитував слова промовця, збільшовиченого гвардійця, з оцінкою президентської діяльності Голомозого, Яська пошпурив Максюті Максютовичу каламаря в пику і цим знаряддям збив сенатора з високостей державного становища, як горобця З високого дерева. З ґулею на лобі упав Швайка на низини звичайного громадянства. Наметане око кислокапустянського дипломата допомогло оцінювати

ситуацію, чому одчинене вікно й було тою відтулиною, через яку упав Швайка з свого високого становища. Простіше кажучи, коли Голомозий намагався підперти свого протеста додатковим синяком на пиці Максюти Максютовича, цей державний муж вискочив у вікно, бо шлях через двері Ясько одрізав.
Гнатися за Швайкою ніхто не гнався, демісія ж його була стверджена президентом словами:
— Б... Ярижка! Мать твою...— І так далі рядків з чотири петиту, закресленого цензурою.
На п'ятому рядку крапок несподівано на порозі з'явився Жеребенко. Око йому запухло, а щока набрала відтінку градової хмари.
Довго і плутано розповідав він здивованій раді міністрів Кислокапустянської республіки про свої пригоди.
— І каже мені Хведорець: "Ти,— каже,— сукин ти син, піди й перекажи своєму засраному президентові, що в неділю я приїду з хлопцями до Кислокапустянки Раду вибирати робітничих депутатів. А коли він,— каже, — курва халуйська, буде опір чинити, так буде йому амба..." Так закінчив своє оповідання смутний Жеребенко.
Треба було братись до негайної організації охорони республіки, бо до приходу Хведорця лишалося менше за добу.
Міністри вкупі з президентом поїхали на станцію, щоб відповідним чином підготовити військо.
Дорогою мовчали, і кожен думав про своє.
На станції їх очікувала несподіванка. З хлопців нікого не було. Єдина людина — станційний сторож — розповів, що годину як пішли гвардійці в напрямку до Зеленого Яру. Отрута більшовизму поширилась, видимо, і на них.
— Товариші і граждани! — з сумом у голосі звернувся Голомозий до членів уряду та сторожа.— Нам доведеться евакуватись...
Але міністри шепталися поміж собою і мовчали.
— Треба набирати нове військо, а тому оголошую мобілізацію...
Його перебив міністр земельних справ:
— Брось, братушка! Нічого з того не вигорить! Експансивніші висловились одвертіш:
— Іди оголошуй. Вони тебе оголосять! Ти тепер підводи не виженеш!..

— Та що там, хлопці, розговори розговарювать, погрались, і годі! Поїли курчат та поросят, чого ще треба? Довіку годувать не будуть!..
Мовчанка. Голомозий дивиться на кінчики своїх чобіт, а інші хто куди.
— Хлопці,— порушив мовчанку Жеребенко,— ходімте гуртом до Хведорця!
Це було надто несподівано, але раніш було зазначено, що логіка в ті часи мала дуже обмежені права.
Слова Жеребенка покрив Голомозий, використовуючи всі ресурси своєї красномовності, він кляв і в бога, і в гробову дошку, і в республіку, і в міністрів, і в Кислокапустянку, яка... і т. д. Скінчивши, Ясько повернувся і мовчки пішов по залізниці в бік, протилежний Зеленому Ярові.
Це було і зречення, і евакуація.
Екс-міністри, скрутивши цигарки, весело матюкаючись, рушили до Зеленого Яру.
— Шантрапа! — плюнув сторож і пішов до своєї сторожки.
Як дивитись на події за міжнародним правом
Хоча демісія уряду і не може вважатись за втрату республікою своїх прав як суб'єкта міжнародного права, але Кислокапустянська республіка щодо цього є виняток.
Вийшло трохи ненормально: ніби на станції Кисло-капустянці республіка поділилася надвоє, причому одна частина, в особі міністрів, пішла до Хведорця, а друга, в особі президента, у протилежний бік.
Відомо, коли суб'єкта розколоти надвоє, то вийде не два суб'єкти, а ні одного. Читачі можуть переконатися в справедливості цього твердження, лігши під колеса швидкого поїзда.
Короткий перелік наступних подій
1. Хведорець у неділю приїхав, і Раду робітничих Депутатів було обрано.
2. Жеребенко став великим прятелем Хведорця.
3. Максюту Максютовича обрали секретарем Ради.
Максюта Максютович кінчає своє оповідання
—Одно слово, вимотали мене за революцію, як баба ганчірку на річці. Зараз згадуєш те все, і якось не ві-Риться — дуже вже незвичайно.
А Хведорець зараз моє начальство — голова Кисло-капустянського райвиконкому, а хрещеник його, Жеребенко, у нас таки начальником міліції. Нічого хлопці, хороші.

А от про Яська докладно невідомо: одні кажуть, що в банду пішов, а другі — що нібито на крадіжці недавно спіймано...

Кінець

Моє писання про Кислокапустянську республіку та її президента має багато негативних рис, але автор у тому не винен. Моє бажання було подати матеріали, а не писати оповідання; коли ж матеріалів не вистачало, я не хтів вигадками заповнювати пробіли.

[От чому хоча критики мене й вилають, зате Академія наук похвалить. Автор у цьому твердо переконаний] *.